

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa P. sp. z o.o. w S.
przeciwko I. S.A. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy- Sąd Gospodarczy w K. uwzględnił w całości powództwo P. sp. z o.o. w S. przeciwko I. S.A. w W. o zasądzenie kwoty 136.144,80 zł z odsetkami i kosztami procesu tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną pożarem w ubezpieczonym budynku.

Wyrokiem z 21 lutego 2013 r. Sąd Apelacyjny w (...) uchylił powyższy wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z 11 września 2015 r. zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę

130.835,15 zł z ustawowymi odsetkami od 26 marca 2010 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 21 kwietnia 2016 r. oddalił apelację strony pozwanej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powództwo było w przeważającej części uzasadnione, a powódka wykazała wysokość szkody i to, iż pozwana jest zobowiązana na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia do świadczenia w związku ze szkodą, która w wyniku pożaru wystąpiła w majątku powódki. Sąd Apelacyjny ustalił m.in., że strona pozwana przy ponownym zawieraniu umowy ubezpieczenia 12 października 2009 r. знаła stan ubezpieczanego budynku i sposób jego wykorzystywania, gdyż jej przedstawiciel był w tym dniu w budynku, widział jego stan i sposób zabezpieczenia łącznie z piwnicami oraz to, że przechowywane są w nim zniszczone. Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że nie można zarzucać powódce, iż zataiła lub nie podała ubezpieczycielowi istotnych informacji mających wpływ na ryzyko ubezpieczeniowe.

W skardze kasacyjnej pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sformułowane jako pytania: "1. czy w świetle przepisów art. 815 § 1 i 2 oraz 3 k.c. w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia stanowiącej kontynuację wcześniejszej umowy ubezpieczenia, na zakładzie ubezpieczeń ciążyą takie same obowiązki w zakresie ustalenia okoliczności mających wpływ na ryzyko ubezpieczeniowe, jak ma to miejsce w przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej po raz pierwszy? 2. czy w świetle przepisów art. 815 § 1 i 2 oraz 3 k.c. ubezpieczający ma obowiązek poinformować zakład ubezpieczeń o zmianie okoliczności, o które zapytywał zakład ubezpieczeń przed zawarciem pierwszej umowy ubezpieczenia w przypadku kontynuacji (wznowienia na kolejny okres) umowy ubezpieczenia oraz w przypadku ustalenia, że ubezpieczający ma obowiązek poinformowania zakładu ubezpieczeń o zmianie okoliczności mających wpływ na ryzyko ubezpieczeniowe, określenie konsekwencji zaniechania wykonania ww. obowiązku przez ubezpieczającego?"

Zdaniem strony pozwanej skarga kasacyjna jest także oczywiście uzasadniona, z uwagi na dokonanie przez Sądy rozpoznające ponownie sprawę po jej uchyleniu wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z 21 lutego 2013 r. odmiennej oceny prawnej niż Sąd Apelacyjny w (...) w ww. wyroku, a w konsekwencji naruszenie w sposób oczywisty przepisu art. 386 § 6 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien w pogłębionym wywodzie prawnym wykazać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia tego zagadnienia przez odpowiednie sformułowanie jako ogólnego, abstrakcyjnego pytania prawnego powstałego na tle określonego przepisu prawa, wskazania kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych, jakie wywołuje oraz wykazania, że mają one tak poważny charakter, iż konieczne jest zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy, niezbędnego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz istotnego także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi orzeczenia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 5 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.). Chodzi zatem o wykazanie, że na tle ustalonego w sprawie stanu faktycznego wystąpiło tak poważne, istotne oraz nowe zagadnienie prawne o charakterze uniwersalnym, że nie wystarczy jego rozstrzygnięcie przez sądy powszechne, które w swojej działalności orzeczniczej powołane są do rozwiązywania problemów prawnych, występujących niemal w każdej sprawie, lecz konieczne jest zajęcie stanowiska przez najwyższy organ sądowy.

Skarżąca nie wykazała, że w sprawie występuje tak rozumiane istotne zagadnienie prawne, bowiem sformułowała je w oparciu o okoliczności faktyczne niewystępujące w sprawie. Sąd Apelacyjny ustalił bowiem, że przedstawiciel strony pozwanej był w dniu zawarcia ponownej umowy ubezpieczenia 12 października 2009 r. w przedmiotowym budynku, a więc widział jego stan, znajdujące się w nim zniszczenia i sposób zabezpieczenia łącznie z piwnicami. W związku z tym Sąd

Apelacyjny uznał, że skoro strona pozwana wiedziała jaki był stan budynku i sposób jego wykorzystania w chwili zawierania umowy na kolejny rok, to nie można zarzucać powódce, że zataiła lub nie podała w trakcie obowiązywania umowy istotnej informacji. Brak też podstaw do uznania, że stan budynku zmienił się na niekorzyść z punktu widzenia jego zabezpieczenia po 12 października 2009 r. Natomiast skarżąca zbudowała zagadnienia w oparciu o założenie, że ubezpieczający (powódka) nie poinformował ubezpieczyciela (pозwanej) ani o prowadzeniu działalności w zakresie wynajmu pomieszczeń w ubezpieczanym budynku, ani o tym, iż pomieszczenia te wynajęte zostaną z przeznaczeniem składowania w nim materiałów łatwopalnych (zniczy), pozwana zaś nie miała obowiązku weryfikować podanych przez powódkę informacji. Odpowiedź na tak sformułowane pytania nie ma więc znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, nie może zatem stanowić skutecznej podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Strona pozwana nie wykazała też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07). Nie odpowiada tym wymaganiom zarzucenie oczywistego naruszenia art. 386 par.6 k.p.c. w sytuacji, gdy Sąd Apelacyjny 21 lutego 2013 r. uchylił poprzedni wyrok Sądu Okręgowego dlatego, że nie zostały poczynione istotne i niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy ustalenia faktyczne, a jego ocena prawna dotyczyła w istocie jedynie wyjaśnienia, jakie ustalenia faktyczne i dlaczego są niezbędne do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie z powszechnie przyjętą wykładnią art. 386 § 6 k.p.c., ocena prawna wyrażona w wyroku kasatoryjnym wiąże na tle określonego stanu faktycznego ustalonego przy

pierwotnym rozpoznaniu sprawy, natomiast nie jest wiążąca, jeżeli po ponownym rozpoznaniu sprawy ustalony został stan faktyczny, którego istotne elementy nie były uprzednio ustalone (porównaj m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 1967r., I CR 381/67, OSNC 1968/7/122 i postanowienie z 27 lipca 1971 r., II CZ 471/71, OSPiKA 1972/3/48).

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw